GENERALINĖS ADVOKATĖS VERICA TRSTENJAK IŠVADA, pateikta 2010 m. balandžio 28 d.[1]

Turinys

I — Įžanga ..... I - 9993

II — Teisinis pagrindas ..... I - 9994

A — Direktyva 89/106 ..... I - 9994

B — Direktyva 89/686 ..... I - 9996

C — Sprendimas 93/465 ..... I - 9997

III — Europos standartas EN 795 ..... I - 9997

IV — Faktinės aplinkybės ir prašymas priimti prejudicinį sprendimą ..... I - 10000

V — Procesas Teisingumo Teisme ..... I - 10002

VI — Šalių argumentai ..... I - 10003

A — Dėl pirmojo prejudicinio klausimo ..... I - 10003

B — Dėl antrojo prejudicinio klausimo ..... I - 10004

C — Dėl trečiojo prejudicinio klausimo ..... I - 10005

D — Dėl ketvirtojo prejudicinio klausimo ..... I - 10006

E — Dėl penktojo prejudicinio klausimo ..... I - 10006

F — Dėl šeštojo prejudicinio klausimo ..... I - 10007

G — Dėl septintojo ir aštuntojo prejudicinių klausimų ..... I - 10008

1 — Originalo kalba: vokiečių.

VII — Teisinis vertinimas ..... I - 10009

A — Bendrosios aplinkybės ..... I - 10009

B — Pirmasis prejudicinis klausimas ..... I - 10010

C — Antrasis prejudicinis klausimas ..... I - 10014

D — Trečiasis prejudicinis klausimas ..... I - 10016

E — Ketvirtasis prejudicinis klausimas ..... I - 10018

F — Penktasis prejudicinis klausimas ..... I - 10021

G — Šeštasis prejudicinis klausimas ..... I - 10021

H — Septintasis ir aštuntasis prejudiciniai klausimai ..... I - 10022

VIII — Išvada ..... I - 10023

I — Įžanga

1. Šiame procese dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagal EB sutarties 234 straipsnį[2] *Rechtbank 's-Gravenhage* (toliau – prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas) kreipėsi į Teisingumo Teismą ir pateikė aštuonis prejudicinius klausimus dėl 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/106/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su statybos produktais, derinimo[3] ir 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/686/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su asmeninėmis apsaugos priemonėmis, suderinimo[4] išaiškinimo.

2. Šiais prejudiciniais klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės prašo išaiškinti, ar inkaravimo įtaisai, naudojami apsaugoti asmenis nuo

2 — Prašymo priimti prejudicinį sprendimą nagrinėjimas, remiantis 2007 m. gruodžio 13 d. Lisabonos sutartimi, iš dalies keičiančia Europos Sąjungos sutartį ir Europos bendrijos steigimo sutartį (OL C 306, p. 1), nuo šiol reglamentuojamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsniu.

3 — OL L 40, p. 12; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 9 t., p. 296, iš dalies pakeista 2003 m. rugsėjo 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003, suderinančiu su Tarybos sprendimu 1999/468/EB nuostatas, susijusias su komitetais, padedančiais Komisijai naudotis savo įgyvendinimo įgaliojimais, nustatytais dokumentuose, priimtuose vadovaujantis EB sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka (OL L 284, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk. 4 t. p. 447).

4 — OL L 399, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 10 t., p. 98, iš dalies pakeista 2003 m. rugsėjo 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003, suderinančiu su Tarybos sprendimu 1999/468/EB nuostatas, susijusias su komitetais, padedančiais Komisijai naudotis savo įgyvendinimo įgaliojimais, nustatytais dokumentuose, priimtuose vadovaujantis EB sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka (OL L 284, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 447).

kritimo dirbant ant plokščių stogų, kurių sudedamoji dalis yra prie stogo pritvirtintas inkaras, gali patekti į Direktyvos 89/106 ir (arba) Direktyvos 89/686 taikymo sritį. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas norėtų sužinoti, ar ir kokiomis sąlygomis tokie inkaravimo įtaisai gali būti ženklinami CE ženklu.

II — Teisinis pagrindas

A — *Direktyva 89/106*

3. Direktyvos 89/106 1 straipsnyje nustatoma:

„1) Ši direktyva taikoma statybos produktams tiek, kiek jie susiję su esminiais reikalavimais statiniams pagal 3 straipsnio 1 dalį.

2) Šioje direktyvoje naudojama sąvoka „statybos produktas“ – tai bet koks produktas, kuris yra pagamintas ir skirtas nuolat įmontuoti statiniuose, tarp jų ir pastatuose ir inžineriniuose statiniuose.

„Statybos produktai“ (toliau – produktai); statiniai, įskaitant inžinerinius statinius (toliau – statiniai).“

4. Direktyvos 89/106 2 straipsnyje nustatoma:

„1) Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad 1 straipsnyje minimi produktai, kurie numatyti naudoti statiniuose, galėtų būti teikiami rinkai tik su sąlyga, jeigu jie tinka numatytam tikslui, tai yra, jų charakteristikos yra tokios, kad statiniai, į kuriuos jie bus įmontuojami, surenkami, pritvirtinami arba instaliuojami, gali, jeigu jie tinkamai suprojektuoti ir pastatyti, tenkinti 3 straipsnyje išvardytus esminius reikalavimus, kai tiems statiniams tokius reikalavimus reglamentuoja norminiai aktai.

2) a) Kai dėl kitų aspektų gaminiams yra taikomos kitos direktyvos, taip pat numatančios 4 straipsnio 2 dalyje nurodyto CE atitikties ženklo naudojimą, pastarasis privalo nurodyti, kad tie gaminiai atitinka ir tų kitų direktyvų nuostatas.

<…>“

5. Direktyvos 89/106 3 straipsnyje nustatoma:

„1) Esminiai reikalavimai, taikomi statiniams, kurie gali turėti įtakos produkto techninėms charakteristikoms, yra išdėstyti I priede.

<…>

3) Esminiams reikalavimams suteikiama konkretaus dokumento forma (aiškinamieji dokumentai) tam, kad būtų sukuriami būtini ryšiai tarp esminių reikalavimų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, ir standartizacijos leidimų, leidimų, reikalingų Europos techniniam liudijimui gauti arba kitų techninių specifikacijų pripažinimų, kaip jie suprantami 4 ir 5 straipsniuose.“

6. Direktyvos 89/106 4 straipsnyje nustatoma:

„1) Šioje direktyvoje standartai ir techniniai liudijimai yra vadinami „techninėmis specifikacijomis“.

Šioje direktyvoje „suderinti standartai“ – tai techninės specifikacijos, priimtos ESK, EESK arba abiejų, Komisijai suteikus įgaliojimą pagal Direktyvą 83/189/EEB, remiantis Komiteto nuomone, nurodyta 19 straipsnyje, ir laikantis bendrųjų nuostatų, susijusių su Komisijos ir šių dviejų įstaigų bendradarbiavimu, pasirašytu 1984 m. lapkričio 13 d.

2) Valstybės narės daro prielaidą, kad gaminiai yra tinkami naudoti, jeigu jie, būdami tinkamai suprojektuoti ir pagaminti, leidžia atlikti darbus, kuriems jie yra skirti, ir kad jie atitinka esminius 3 straipsnyje nurodytus reikalavimus, kai jie yra paženklinti CE ženklu, rodančiu, kad gaminiai atitinka visas šios direktyvos nuostatas, tarp jų ir V skyriuje nustatytas atitikties įvertinimo procedūras, bei III skyriuje nustatytą procedūrą <…>“

7. Direktyvos 89/106 7 straipsnyje nustatoma:

„1) Tam, kad būtų užtikrinta produktams taikomų suderintų standartų kokybė, tuos standartus turi nustatyti Europos standartų organizacijos pagal Komisijos suteiktus mandatus bei Direktyvoje 83/189/EEB nustatytą tvarką ir, pasitarusios su 19 straipsnyje nurodytu komitetu, pagal bendrąsias nuostatas dėl Komisijos ir šių organizacijų bendradarbiavimo, pasirašyto 1984 m. lapkričio 13 d.

2) Šie standartai formuluojami kiek įmanoma pagal eksploatacines savybes, atsižvelgiant į aiškinamuosius dokumentus.

3) Europos standartų organizacijoms sustačius [nustačius] standartus, Komisija paskelbia nuorodą į tokius standartus *Europos Bendrijų oficialiojo leidinio* C serijoje."

B — *Direktyva 89/686*

8. Direktyvos 89/686 1 straipsnyje nustatoma:

„1) Ši direktyva taikoma asmeninėms apsaugos priemonėms, kurios toliau vadinamos „AAP".

Joje nustatomos sąlygos, reguliuojančios jų pateikimą rinkai bei laisvą judėjimą Bendrijoje ir pagrindinius saugos reikalavimus, kuriuos AAP turi atitikti, kad būtų užtikrinta naudotojų sveikatos apsauga ir sauga.

2) Šioje direktyvoje AAP – tai visokie prietaisai ar įrengimai, suprojektuoti tam, kad juos dėvintis ar turintis asmuo apsisaugotų nuo vieno ar keleto jo sveikatai ir saugai gręsiančių pavojų.

AAP taip pat yra:

a) aparatai, sudaryti iš kelių prietaisų ar įtaisų, gamintojo sujungtų į vieną aparatą, kad asmuo būtų apsaugotas nuo vieno ar keleto pavojų, galinčių kilti tuo pačiu metu;

b) apsaugos prietaisai ar įtaisai, įrengti atskirai arba sujungti su asmeniniais ne apsaugos įrenginiais, kuriuos asmuo dėvi arba turi dirbdamas specifinį darbą;

c) AAP tarpusavyje pakeičiamos dalys, nuo kurių priklauso tinkamas jų veikimas ir naudojamos tik tam įrenginiui.

3) Kiekviena sistema, pateikta rinkai kartu su AAP, kad būtų pajungta prie kito išorinio papildomo įrenginio, bus laikoma sudedamąja tokio įrenginio dalimi, net jei naudotojas neketina tos sistemos nuolat dėvėti ar nešioti visą pavojaus laiką.

<…>"

9. Direktyvos 89/686 3 straipsnyje nustatoma, kad 1 straipsnyje minimos AAP turi atitikti II priede nustatytus pagrindinius sveikatos apsaugos ir saugos darbe reikalavimus.

pasirenkama iš priede išvardytų modulių ir pagal šiame sprendime bei bendrose priedo rekomendacijose išdėstytus kriterijus.

10. Direktyvos 89/686 4 straipsnio 1 dalyje nustatoma, kad valstybės narės negali uždrausti, riboti ar trukdyti pateikti į rinką AAP ar AAP sudedamąsias dalis, atitinkančias šios direktyvos nuostatas ir turinčias CE ženklą, liudijantį apie jų atitiktį visoms šios direktyvos nuostatoms, įskaitant II skyriuje nurodytą sertifikavimo tvarką.

<…>

2) Šis sprendimas nustato CE atitikties ženklinimo, numatyto su pramonės gaminių projektavimu, gamyba, jų pateikimu į rinką, eksploatavimo pradžia arba naudojimu susijusiuose Bendrijos teisės aktuose, pritvirtinimo taisykles.

C — *Sprendimas 93/465*

<…>“

11. 1993 m. liepos 22 d. Tarybos sprendimo 93/465/EEB dėl modulių, taikomų įvairiuose atitikties įvertinimo procedūrų etapuose, ir atitikties ženklo „CE“ žymėjimo ir naudojimo taisyklių, skirtų naudoti techninio derinimo direktyvose[5], 1 straipsnyje nustatoma:

III — Europos standartas EN 795

„1) Su pramonės gaminių pardavimu susijusiose techninio derinimo direktyvose naudotina atitikties įvertinimo procedūra bus

12. 1996 m. kovo 29 d. Europos standartizacijos komitetas priėmė Europos standartą EN 795, o 2000 m. vasario 12 d. Komisija, įgyvendindama Direktyvą 89/686, paskelbė

5 — OL L 220, p. 23; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 12 t., p. 195.

jį kaip darnųjį standartą, kaip apibrėžta šioje direktyvoje[6].

13. Europos standartu EN 795 nustatoma:

„1. Taikymo sritis

Šiame standarte įtvirtinti specifiniai inkaravimo įtaisų, skirtų išimtinai asmeninių apsaugos priemonių nuo kritimo iš aukščio naudojimui, reikalavimai, tipo bandymai ir šių įtaisų naudojimo bei ženklinimo instrukcijos.

<…>

Šis standartas netaikomas kabliams, pagamintiems pagal EN 517, ar perėjimo takams, pagamintiems pagal EN 516, ar inkarinio tvirtinimo taškams, esantiems neatsiejama originalios struktūros dalimi.

<…>

6 — 2000 m. vasario 12 d. Komisijos komunikatas, parengtas įgyvendinant 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvą 89/686/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su asmeninėmis apsaugos priemonėmis, suderinimo, iš dalies pakeistą direktyvomis 93/68/EEB, 93/95/EEB ir 96/58/EB (OL C 40, p. 5). Tačiau jame nustatyta aiški sąlyga, kad standartas neapima A klasės (konstrukciniai inkarai), C klasės (inkaravimo įtaisai su horizontaliomis lanksčiosiomis vedlinėmis) ir D klasės (inkaravimo įtaisai su horizontaliomis standžiosiomis vedlinėmis) įrangos; žr. šių išvadų 121 punktą.

3. Apibrėžimai

Šiame standarte vartojami šie apibrėžimai:

3.1 Inkaravimo įtaisas: elementai, jų grupė ar sudedamosios dalys su įtaisytu inkarinio tvirtinimo tašku ar taškais.

3.2 Elementas: sudedamosios dalies ar posistemės detalė. Pavyzdžiui, elementais pripažįstami: lynas, austinis diržas, tvirtinimo elementas, jungiamoji detalė ir inkaravimo vedlinė.

<…>

3.4 Inkarinio tvirtinimo taškas: elementas, prie kurio, įrengus inkaravimo įtaisą, gali būti pritvirtinta asmeninė apsaugos priemonė.

3.5 Konstrukcinis inkaras: nuolatinai prie struktūros, prie kurios galima pritvirtinti inkaravimo įtaisą ar asmeninę apsaugos priemonę, pritvirtintas elementas ar elementai.

<…>

3.13 Klasės	4.3 Specifiniai reikalavimai inkaravimo įtaisams
3.13.1 A klasė	4.3.1 A klasė
3.13.1.1 A1 klasė	4.3.1.1 A1 klasė – Konstrukcinių inkarų, skirtų vertikalių, horizontalių ir nuožulnių paviršių apsaugai, tipo bandymai.
A1 klasė apima konstrukcinius inkarus, skirtus vertikalių, horizontalių ir nuožulnių paviršių apsaugai, pavyzdžiui, sienoms, stulpams, sąramoms (žr. 1 piešinį). <…>	Statinis bandymas turi būti atliktas kaip, aprašyta 5.2.1 punkte, 10 kN apkrovą nukreipiant ta linkme, kuria ji būtų nukreipta naudojant įtaisą. Apkrova turi būti išlaikoma 3 minutes. Inkaravimo įtaisas turi išlaikyti apkrovą.
3.13.1.2 A2 klasė	
A2 klasė apima konstrukcinius inkarus, skirtus nuožulnių stogų apsaugai (žr. 2 piešinį).	Dinaminio stiprio bandymas turi būti atliktas, kaip aprašyta 5.3.2 punkte. Turi būti išlaikyta kritimo masė.
<…>	<…>

5.2 Statinio stiprio bandymas

5.2.1 A1 klasė — Inkaravimo įtaisai

Inkaravimo įtaisą įrenkite konstrukcijos, kurioje jį ketinama naudoti, tipiniame pavyzdyje pagal gamintojo pateiktas įrengimo taisykles <…>

Įrenkite 4.1.1 punkte minėto statinio stiprio bandymo įrenginį, siekdami atlikti jėgos bandymą šio įtaiso naudojimo linkme ar linkmėmis, ir atlikite inkarinio tvirtinimo taško statinio stiprio bandymą, kaip tai aprašyta 4.3.1.1 punkte. Stebėkite, ar inkaravimo įtaisas išlaiko apkrovą.

<…>“

inkaravimo įtaisas yra saugus naudoti ir ar atitinkami inkaravimo įtaisai gali arba privalo būti ženklinami CE ženklu.

15. Pirmoji pagrindinės bylos ieškovė *Latchways PLC* gamina inkaravimo įtaisą „Mansafe Constant Force Post“. Antroji pagrindinės bylos ieškovė *EuroSafe Solutions BV* yra šio inkaravimo įtaiso platintoja Nyderlanduose. Pirmoji pagrindinės bylos atsakovė *Kedge Safety Systems BV* gamina inkaravimo įtaisą „Kedge Safety“, kurį platina antroji pagrindinės bylos atsakovė, *Consolidated Nederland BV*.

16. Esminis aptariamų inkaravimo įtaisų konstrukcinis elementas yra konstrukcinis inkaras, kuris turi būti tvirtinamas prie stogo. Prie konstrukcinio inkaro gali būti tvirtinamas saugos diržo kobinys, kuris savo ruožtu prisegamas prie ant stogo dirbančio darbuotojo kūno segamo saugos diržo.

IV — Faktinės aplinkybės ir prašymas priimti prejudicinį sprendimą

14. Pagrindinėje byloje ginčas vyksta tarp dviejų inkaravimo įtaisų, naudojamų apsaugoti asmenis nuo kritimo iš aukščio dirbant ant plokščių stogų, gamintojų. Iš esmės ginčas kilo dėl klausimo, ar kito gamintojo

17. Techniniu požiūriu inkaravimo įtaisas „Mansafe Constant Force Post“ pasižymi tuo, kad konstrukcinis inkaras tvirtinamas prie stogo sraigtais. „Kedge Safety“ konstrukcinio inkaro rozetė priklijuojama prie bituminės stogo dangos. Taigi tiek „Mansafe Constant Force Post“, tiek „Kedge Safety“ inkaravimo įtaisai priskirtini A1 klasei, kaip apibrėžta EN 795.

18. 2004 m. Vokietijos vertinimo ir sertifikavimo institucija pagrindinės bylos atsakovių užsakymu atliko „Kedge Safety“ A1 klasės inkaravimo įtaisų tyrimą pagal EN 795:1996 5.2.1 ir 5.3.2 punktus. Baigus šį tyrimą, 2004 m. spalio 6 d. išduotas patvirtinimas ir bandymo ataskaita, kuriais remiantis „Kedge Safety“ tiriamais aspektais atitiko standartą.

19. 2005 m. pagrindinės bylos ieškovės du kartus paprašė kitos vertinimo institucijos atlikti „Kedge Safety“ tyrimą. Ši vertinimo institucija padarė išvadą, kad tam tikromis klimato sąlygomis „Kedge Safety“ neišlaiko apkrovos, todėl tomis sąlygomis neatitinka EN 795 reikalavimų.

20. Remdamosi šiais tyrimo rezultatais pagrindinės bylos ieškovės pareikalavo, kad pagrindinės bylos atsakovės nutrauktų „Kedge Safety“ platinimą, nes šis įtaisas yra nesaugus, ir susigrąžintų jau parduotus šio tipo inkaravimo įtaisus iš pirkėjų. Pagrindinės bylos atsakovės to padaryti nesutiko.

21. Atsižvelgdamos į šį ginčą dėl „Kedge Safety“ saugos, pagrindinės bylos ieškovės, be kita ko, paprašė pripažinti, kad „Kedge Safety“ gali būti platinamas tik su CE ženklu. Be to, pagrindinės bylos ieškovės paprašė pripažinti, kad pagrindinės bylos atsakovės negali skelbti, jog „Kedge Safety“ atitinka EN 795.

22. Pagrindinės bylos atsakovės pateikė priešieškinį ir, be kita ko, paprašė pripažinti, kad pagrindinės bylos ieškovės „Mansafe Constant Force Post“ įtaisą neteisingai paženklino CE ženklu.

23. Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar aptariami inkaravimo įtaisai gali patekti į Direktyvos 89/106 ir (arba) Direktyvos 89/106 taikymo sritį. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat turi nuspręsti, ar ir kokiomis sąlygomis tokie inkaravimo įtaisai gali ar privalo būti ženklinami CE ženklu.

24. Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi abejonių dėl sprendimui reikšmingų direktyvų 89/106 ir 89/686 nuostatų išaiškinimo, jis prašo Teisingumo Teismo priimti prejudicinį sprendimą dėl tokių klausimų:

„1. Ar Europos standarto EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai, (skirti ilgalaikiam naudojimui kaip stacionarūs įtaisai) patenka tik į Direktyvos 89/106 taikymo sritį?

2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų neigiamas, ar šie inkaravimo įtaisai patenka į Direktyvos 89/686 taikymo sritį, pavyzdžiui, kaip asmens apsaugos priemonių dalys?

3. Jei atsakymas į pirmąjį ir antrąjį klausimus būtų neigiamas, ar atsižvelgiant, be kita ko, į Direktyvos 89/686 II priedo 3.1.2.2. punktą turi būti tikrinama, ar asmens apsaugos priemonė, kuri patenka į šios direktyvos taikymo sritį, atitinka esminius tos direktyvos reikalavimus, ar vis dėlto reikia vertinti ir tai, ar inkaravimo įtaisas, su kuriuo ši apsaugos priemonė yra susijusi, yra saugus remiantis numatomomis naudojimo sąlygomis II priedo prasme?

4. Ar Bendrijos teisė, visų pirma Sprendimas 93/465[7], leidžia ant pirmajame klausime nurodyto inkaravimo įtaiso, kaip jo atitikties Direktyvai 89/686 arba Direktyvai 89/106 įrodymą, papildomai dėti CE ženklą?

5. Jei atsakymas į ketvirtąjį klausimą būtų teigiamas arba iš dalies teigiamas, pagal kokią procedūrą ar procedūras turi būti nustatoma atitiktis Direktyvai 89/686 ir (arba) Direktyvai 89/106?

6. Ar Europos standartą EN 795 dėl pirmajame klausime nurodytų inkaravimo įtaisų galima laikyti Bendrijos teise, kurią turi aiškinti Europos Bendrijų Teisingumo Teismas?

7. Jei atsakymas į šeštąjį klausimą būtų teigiamas, ar Europos standartą EN 795 reikia aiškinti taip, kad pirmajame klausime nurodytą inkaravimo įtaisą turi testuoti (notifikuotoji įstaiga), atsižvelgiant į numatomas naudojimo sąlygas (pavyzdžiui, išorės temperatūrą, oro sąlygas, paties inkaravimo įtaiso ir (arba) medžiagos, prie kurios jis yra tvirtinamas, dėvėjimąsi, stogo konstrukciją)?

8. Jei atsakymas į septintąjį klausimą būtų teigiamas, ar testai turi būti atliekami atsižvelgiant į (naudojimo instrukcijoje nurodytus) naudojimo apribojimus?“

V — Procesas Teisingumo Teisme

25. 2008 m. balandžio 23 d. nutartį dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas gavo 2008 m. balandžio 29 d. Per rašytinę proceso dalį pastabas pateikė pagrindinės bylos ieškovės, pagrindinės bylos

7 — Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą klaidingai nurodyta Direktyva 93/465/EEB.

atsakovės, Nyderlandų Karalystės ir Belgijos Karalystės vyriausybės bei Komisija. 2010 m. vasario 25 d. posėdyje dalyvavo pagrindinės bylos ieškovių ir atsakovių bei Komisijos atstovai.

VI — Šalių argumentai

A — *Dėl pirmojo prejudicinio klausimo*

26. Į pirmąjį prejudicinį klausimą, ar Europos standarto EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai patenka tik į Direktyvos 89/106 taikymo sritį, pagrindinės bylos atsakovės atsakė teigiamai. Pagrindinės bylos ieškovės, Komisija ir Nyderlandų bei Belgijos vyriausybės į šį klausimą atsakė neigiamai.

27. Pagrindinės bylos atsakovės remiasi Direktyvos 89/106 1 straipsnio 2 dalyje nurodyta sąvoka, kad „statybos produktas“ – tai bet koks produktas, kuris yra pagamintas ir skirtas nuolat įmontuoti statiniuose, tarp jų ir pastatuose, ir inžineriniuose statiniuose. Kadangi aptariami inkaravimo įtaisai yra skirti nuolat įmontuoti ant stogo, jie priskirtini statybos produktams, kuriems taikoma Direktyvos 89/106 1 straipsnio 1 dalis. Pagrindinės bylos atsakovės mano, kad šį argumentą patvirtina tai, jog Europos Komisijos Įmonių ir pramonės generalinis direktoratas jau nuo 2007 m. tiria Europos techninio liudijimo išdavimą „Kedge Safety“ pagal Direktyvos 89/106 8 straipsnį ir paskesnius straipsnius[8].

28. Tačiau pagrindinės bylos ieškovės tvirtina, kad aptariami inkaravimo įtaisai negaminami tam, kad (kaip apibrėžta Direktyvoje 89/106) būtų nuolat įmontuoti statinyje. Direktyva 89/106 taikoma tik tokiems produktams, kurie būtini statinio statybai, pavyzdžiui, sienoms, luboms, šildymo sistemai ir pan. Aptariami inkaravimo įtaisai priskirtini pastatų priedams, kurie pastačius statinį gali būti pritvirtinti, o vėliau išmontuoti, nekeičiant statinio struktūros.

8 — Šiomis aplinkybėmis pagrindinės bylos atsakovės prie savo 2008 m. rugpjūčio 11 d. raštu pateiktų pastabų pridėjo 12 priedą, kuriame pateikiamas 2007 m. kovo 15 d. Europos Komisijos Įmonių ir pramonės generalinio direktorato raštas. Šiuo raštu Komisija iš esmės patvirtina, kad „Kedge Safety“ leidžiama taikyti Europos techniniam liudijimui išduoti skirtą vertinimo tvarką pagal Direktyvos 89/106 9 straipsnio 2 dalį.

29. Komisija pabrėžia, kad pačia Direktyva 89/106 nekeliami jokie esminiai reikalavimai statybos produktams, ji visų pirma susijusi su statinių sauga. Kadangi aptariami inkaravimo įtaisai nėra susiję su direktyvos I priede nustatytais esminiais reikalavimais statiniams, jiems Direktyva 89/106 netaikoma.

B — *Dėl antrojo prejudicinio klausimo*

30. Per posėdį Komisija išnagrinėjo prieštaravimą tarp šių argumentų ir Europos Komisijos Įmonių ir pramonės generalinio direktorato praktikos, kuri taikoma jau nuo 2007 m. tiriant Europos techninio liudijimo išdavimą „Kedge Safety“ pagal Direktyvos 89/106 8 straipsnį ir paskesnius straipsnius. Komisija iš esmės pareiškė, kad kompetentingos Komisijos tarnybos nuo šiol turės laikytis bendros koncepcijos, pagal kurią EN 795 A1 klasei priklausantiems inkaravimo įtaisams nebūtų taikoma Direktyva 89/106. Todėl Europos Komisijos Įmonių ir pramonės generalinio direktorato suteiktas leidimas „Kedge Safety“ taikyti Europos techniniam liudijimui išduoti skirtą vertinimo tvarką pagal Direktyvos 89/106 9 straipsnio 2 dalį vertintinas kaip klaida.

31. Nyderlandų vyriausybė, atsižvelgdama į Direktyvos 89/106 I priede nustatytus esminius reikalavimus statiniams, teigia, kad tik produktai, kurie, remiantis tais reikalavimais, prisideda prie pastatų funkcionalumo, galėtų būti priskirti statybos produktams, kaip apibrėžta Direktyvoje 89/106. Nyderlandų vyriausybės nuomone, aptariami inkaravimo įtaisai prie funkcionalumo neprisideda.

32. Į antrąjį prejudicinį klausimą, ar EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai gali patekti į Direktyvos 89/686 taikymo sritį, pagrindinės bylos ieškovės ir Belgijos vyriausybė atsako teigiamai. Pagrindinės bylos atsakovės, Nyderlandų vyriausybė ir Komisija į šį klausimą atsako neigiamai.

33. Pagrindinės bylos ieškovės iš esmės teigia, kad aptariami inkaravimo įtaisai priskirtini jungiamosioms sistemoms, kaip apibrėžta Direktyvos 89/686 1 straipsnio 3 dalyje, todėl jiems taikoma ši direktyva. Šiais inkaravimo įtaisais su statiniu galima geriausiai sujungti asmeninėms apsaugos priemonėms (toliau – APP) priskirtiną saugos diržo kobinį.

34. Belgijos vyriausybė taip pat mano, kad A1 klasės inkaravimo įtaisai priskirtini AAP,

kurioms taikoma Direktyva 89/686. Ji ypač pabrėžia, kad pagal 1989 m. lapkričio 30 d. Tarybos Direktyvos 89/656/EEB dėl būtiniausių saugos ir sveikatos apsaugos reikalavimų, darbuotojams darbo vietoje naudojant asmenines apsaugos priemones[9], 2 straipsnio 1 dalį bet koks AAP priedas laikytinas AAP, kaip apibrėžta toje direktyvoje. Kadangi A1 klasės inkaravimo įtaisai laikytini AAP priedais, šie įtaisai pagal analogiją priskirtini AAP ir pagal Direktyvą 89/686.

35. Tačiau Komisija teigia, kad A1 klasės inkaravimo įtaisai nepatenka į Direktyvos 89/686 taikymo sritį. Kalbant apie aptariamus nuo kritimo apsaugančius įtaisus reikia atskirti saugos diržą, saugos diržo kobinį ir konstrukcinį inkarą. Tokiu atveju saugos diržas laikomas AAP, kaip apibrėžta Direktyvos 89/686 1 straipsnio 2 dalyje, o saugos diržo laikomas jungiamąja sistema, kaip apibrėžta šios direktyvos 1 straipsnio 3 dalyje. Todėl šiems abiem elementams taikoma Direktyva 89/686. Konstrukcinis inkaras laikytinas išoriniu papildomu įrenginiu, kaip apibrėžta Direktyvos 89/686 1 straipsnio 3 dalyje, todėl jam netaikoma Direktyva 89/686. Pagrindinės bylos atsakovės ir Nyderlandų vyriausybė pateikė panašius argumentus.

C — Dėl trečiojo prejudicinio klausimo

36. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas trečiąjį prejudicinį klausimą pateikia tuo atveju, jei EN 795 A1 klasei priklausantiems inkaravimo įtaisams nebūtų taikomos direktyvos 89/106 ir 89/686. Tokiu atveju jis norėtų sužinoti, ar tikrinant, ar AAP, patenkanti į Direktyvos 89/686 taikymo sritį, su kuria susijęs A1 klasės inkaravimo įtaisas, atitinka Direktyvoje 89/686 nustatytus saugos reikalavimus, reikėtų atsižvelgti į klausimą, ar minėtas inkaravimo įtaisas yra saugus numatytomis naudojimo sąlygomis, kaip apibrėžta Direktyvos 89/686 II priede.

37. Į šį trečiąjį prejudicinį klausimą pagrindinės bylos ieškovės atsakė teigiamai. Pagrindinės bylos atsakovės, Nyderlandų vyriausybė ir Komisija į šį klausimą atsakė neigiamai.

38. Pagrindinės bylos ieškovės teigia, kad tvirtinimo vietos, kaip apibrėžta Direktyvos 89/686 II priedo 3.1.2.2 punkte,

9 — OL L 393, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 375.

yra saugios tik tuomet, jeigu jos atitinka EN 795 reikalavimus.

39. Komisijos nuomone, akivaizdu, kad AAP, kuria norima apsisaugoti nuo kritimo iš aukščio arba jo padarinių, sauga priklauso ir nuo tvirtinimo vietos, prie kurios kabinami standžiai įtvirtinti kūną apjuosiantys diržai, saugos. Tačiau esminiai saugos reikalavimai pagal Direktyvą 89/686 taikomi tik AAP, o ne tokiems inkaravimo įtaisams, kurie nepatenka į šios direktyvos taikymo sritį. Nyderlandų vyriausybė ir pagrindinės bylos atsakovės pateikė panašius argumentus.

D — *Dėl ketvirtojo prejudicinio klausimo*

40. Ketvirtuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas norėtų sužinoti, ar EN 795 A1 klasei priklausantį inkaravimo įtaisą galima pasirenkamai ženklinti CE ženklu kaip jo atitikties Direktyvai 89/686 ir (arba) Direktyvai 89/106 įrodymu.

41. Į šį ketvirtąjį prejudicinį klausimą pagrindinės bylos atsakovės, Nyderlandų vyriausybė, Belgijos vyriausybė ir Komisija atsakė neigiamai.

42. Komisijos nuomone, nei direktyvose 89/106 ir 89/686, nei Sprendime 93/465 nenumatoma galimybė pasirenkamai naudoti CE ženklą. Kadangi aptariami inkaravimo įtaisai nepatenka į direktyvų 89/106 ir 89/686 taikymo sritį, jų negalima ženklinti CE ženklu, kaip jų atitikties šioms direktyvoms įrodymu.

43. Pagrindinės bylos atsakovės taip pat remiasi principu, kad negalima pasirenkamai naudoti CE ženklo. Tačiau kadangi aptariami inkaravimo įtaisai patenka į Direktyvos 89/106 taikymo sritį, juos ženklinti CE ženklu, taikant šią direktyvą, galima tik tuo atveju, jeigu jiems išduotas Europos techninis liudijimas pagal šios direktyvos III skyrių.

E — *Dėl penktojo prejudicinio klausimo*

44. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas penktąjį prejudicinį klausimą pateikia tam atvejui, jei EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai galėtų būti pasirenkamai ženklinami CE ženklu kaip atitikties Direktyvai 89/686 ir (arba) Direktyvai 89/106 įrodymu. Šiomis aplinkybėmis jam svarbiausia, pagal kokią procedūrą ar

procedūras turi būti nustatoma atitiktis Direktyvai 89/686 ir (arba) Direktyvai 89/106.

48. Pagrindinės bylos ieškovės teigia, kad standartas EN 795 buvo parengtas remiantis Komisijos suteiktais įgaliojimais, todėl jis vertintinas kaip Komisijos aktas, kaip apibrėžta EB sutarties 234 straipsnyje, kurį gali vertinti Teisingumo Teismas.

45. Atsižvelgiant į proceso šalių atsakymus į ketvirtąjį prejudicinį klausimą, į penktąjį prejudicinį klausimą atsakyti galėjo tik pagrindinės bylos atsakovės. Tačiau jos iš esmės pakartojo savo nuomonę, kad aptariami inkaravimo įtaisai pagal Direktyvą 89/106 gali būti ženklinami CE ženklu, jeigu jiems išduotas Europos techninis liudijimas pagal šios direktyvos III skyrių.

49. Belgijos vyriausybė pabrėžia, kad darniuosius standartus Komisijos užsakymu parengė privačios institucijos. Be to, pagal Direktyvos 89/686 5 straipsnio 4 dalį Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbia informaciją apie darniuosius standartus. Kadangi direktyvoje šitaip pateikiamos nuorodos į darniuosius standartus, jie laikytini Bendrijos teisės dalimi.

F — *Dėl šeštojo prejudicinio klausimo*

50. Pagrindinės bylos atsakovių nuomone, EN 795 nėra aptariamiems inkaravimo įtaisams skirtas darnusis standartas. Todėl šių įtaisų atveju EN 795 negali būti priskirtas Bendrijos teisei.

46. Šeštuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas norėtų sužinoti, ar EN 795 jame nurodytų A1 klasės inkaravimo įtaisų atžvilgiu galima laikyti Bendrijos teise, kurią turi aiškinti Teisingumo Teismas.

51. Nyderlandų vyriausybė taip pat mano, kad EN 795 nėra priskirtinas Bendrijos teisei A1 klasės inkaravimo įtaisų atžvilgiu vien dėl tos priežasties, kad šis standartas tokių inkaravimo įtaisų atveju nelaikomas darniuoju standartu.

47. Pagrindinės bylos ieškovės ir Belgijos vyriausybė į šį klausimą atsakė teigiamai. Pagrindinės bylos atsakovės, Nyderlandų vyriausybė ir Komisija į šį klausimą atsakė neigiamai.

52. Komisija pirmiausia pabrėžia, kad EN 795 *Europos Sąjungos oficialiajame*

leidinyje paskelbtas kaip darnusis standartas, tačiau pridėtas įspėjimas, kad ši publikacija netaikoma A, C ir D klasės įrangai, todėl šios įrangos atveju negalima daryti prielaidos, kad ji atitinka Direktyvos 89/686 nuostatas[10]. Todėl EN 795, kalbant apie jame nurodytus A1 klasės inkaravimo įtaisus, laikytinas neprivaloma techninė specifikacija, kuri neturi jokio ypatingo ryšio su Bendrijos teisės nuostatomis. Be to, Komisija teigia, kad Teisingumo Teismas pagal EB sutarties 234 straipsnį priima prejudicinį sprendimą dėl Bendrijos institucijų ir ECB aktų galiojimo bei išaiškinimo. Kadangi Europos standartas negali būti laikomas Bendrijos institucijos aktu, kaip apibrėžta šioje nuostatoje, Teisingumo Teismas nėra kompetentingas aiškinti tokius standartus.

G — *Dėl septintojo ir aštuntojo prejudicinių klausimų*

53. Tuo atveju, jei Teisingumo Teismas pareikštų, kad yra kompetentingas aiškinti standartą EN 795 dėl šio standarto A1 klasei priklausančių inkaravimo įtaisų, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo septintuoju ir aštuntuoju prejudiciniu klausimu prašo paaiškinti, kaip turi būti atliekami šiame standarte numatyti šių inkaravimo įtaisų statinės ir dinaminės apkrovos bandymai. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ypač norėtų sužinoti, ar tie bandymai turėtų būti atlikti atsižvelgiant į numatomas naudojimo sąlygas (septintasis prejudicinis klausimas) ir į gamintojo nurodytus naudojimo apribojimus (aštuntasis prejudicinis klausimas).

54. Pagrindinės bylos atsakovės, Nyderlandų vyriausybė ir Komisija laiko septintąjį ir aštuntąjį prejudicinius klausimus, atsižvelgiant į jų siūlomą atsakymą į šeštąjį prejudicinį klausimą, nereikšmingais. Jei Teisingumo Teismas vis dėlto turėtų atsakyti į šiuos klausimus, pagrindinės bylos atsakovės dėl viso pikta pareiškia, kad į septintąjį klausimą reikėtų atsakyti neigiamai, o į aštuntąjį – teigiamai.

55. Pagrindinės bylos ieškovės ir Belgijos vyriausybė ir į septintąjį, ir į aštuntąjį prejudicinį klausimą atsako teigiamai. Tačiau pagrindinės bylos ieškovės pabrėžia, kad atlikti bandymą atsižvelgiant į naudojimo apribojimus įmanoma tik tuomet, jei tam pritaria notifikuotoji sertifikavimo institucija.

10 — 2000 m. vasario 12 d. Komisijos komunikatas, minėtas 6 išnašoje.

VII — Teisinis vertinimas

A — *Bendrosios aplinkybės*

56. Direktyvomis 89/106 ir 89/686 siekiama suderinti statybos produktų arba AAP srityje taikomas technines taisykles ir standartus. Jos priskiriamos vadinamosioms „naujojo požiūrio“ (angl. k. *new approach*) direktyvoms, kuriomis Europos produktus reglamentuojančioje teisėje pradėtas taikyti naujas techninių taisyklių ir standartų derinimo metodas[11].

57. Šia naująja techninių taisyklių derinimo koncepcija buvo siekiama, viena vertus, visapusiško derinimo būdu nustatyti vieningas produktų technines taisykles ir standartus, kad būtų užtikrintas laisvas šių produktų judėjimas. Kita vertus, norėta išvengti to, kad derinimo priemonės būtų nuolat pritaikomos prie techninės pažangos arba kad būtų trukdoma tiekti į rinką novatoriškus techninius sprendimus.

11 — Politinį sprendimą taikyti šį naująjį derinimo metodą techninio suderinimo srityje Taryba priėmė savo 1985 m. gegužės 7 d. Rezoliucija dėl naujo požiūrio į techninį suderinimą ir standartus (OL C 136, p. 1).

58. Siekiant suderinti šiuos abu pagrindinius tikslus, naujoji koncepcija derinant technines taisykles grindžiama šiais pagrindiniais principais:

1. Direktyvų leidėjas nustato esminius reikalavimus, kuriuos turi atitikti produktai, patenkantys į direktyvų taikymo sritį.

2. Komisija paveda privačioms standartų organizacijoms parengti technines specifikacijas, kurios sukonkretina bendruosius direktyvų reikalavimus.

3. Komisija skelbia šių standartų organizacijų parengtas technines specifikacijas kaip darniuosius standartus Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

4. Gamintojas gali savo nuožiūra nuspręsti, ar laikosi darniųjų standartų ir juos taiko. Standartai nėra privalomi.

5. Egzistuoja nuginčijama prezumpcija, kad produktai, atitinkantys darniuosius standartus, atitinka ir esminius atitinkamos direktyvos reikalavimus.

59. Naujojo požiūrio direktyvose nustatyti esminiai reikalavimai produktams paprastai susiję su sauga, sveikatos, aplinkos arba vartotojų apsauga. Direktyvoje 89/686 šie reikalavimai produktams nurodyti II priede.

60. Direktyvoje 89/106 nukrypstama nuo šio „naujojo požiūrio“, nes joje nėra tiesioginių reikalavimų statybos produktams, tačiau I priede nustatomi esminiai statiniams taikytini reikalavimai[12]. Šie esminiai reikalavimai yra svarbūs statybos produktams, nes jų naudojimas turi užtikrinti, kad statiniai, kuriuose tie produktai montuojami, atitiks Direktyvos 89/106 I priede nurodytus esminius reikalavimus.

61. Privačios standartų organizacijos, kurioms gali būti pavedama parengti technines specifikacijas, yra Europos standartizacijos komitetas (CEN[13]), Europos elektrotechnikos standartizacijos komitetas (CENELEC[14]) ir Europos telekomunikacijų standartų institutas (ETSI[15]).

62. Naujojo požiūrio direktyvomis paprastai taip pat nustatomas ženklinimas CE ženklu. Šiuo ženklu patvirtinama, kad paženklintas produktas atitinka visų šiam produktui skirtų naujojo požiūrio direktyvų reikalavimus[16]. Jei produktas patenka į Direktyvos 89/106 taikymo sritį, CE ženklu patvirtinama, kad šis produktas užtikrina, jog statiniai, kuriuose tas produktas montuojamas, atitiks toje direktyvoje nurodytus esminius reikalavimus[17].

63. Be to, dauguma naujojo požiūrio direktyvų taip pat nustatoma pareiga gamintojui pateikti EB atitikties deklaraciją, jei produktas išleidžiamas į rinką. Ši deklaracija iš esmės yra lydraštis, kuriuo rinkos priežiūros institucijoms patvirtinama, kad produktas atitinka esminius taikomų direktyvų reikalavimus. Išsamus tos deklaracijos turinys nustatomas atitinkama direktyva.

B — *Pirmasis prejudicinis klausimas*

64. Pirmuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo klausia, ar EN 795

12 — Direktyvos 89/106 3 straipsnio 1 dalis.

13 — Šis trumpinys reiškia *Comité Européen de Normalisation*.

14 — Šis trumpinys reiškia *Comité Européen de Normalisation Electrotechnique*.

15 — Šis trumpinys reiškia *European Telecommunications Standards Institute*.

16 — Žr. Sprendimo 93/465 priedo I skyriaus B punkto a papunktį.

17 — Pagal Direktyvos 89/106 4 straipsnio 2 dalį CE ženklo reikšmė yra ta, kad juo patvirtinama atitiktis techninėms specifikacijoms. Žr. D. Langner „C. VI. Technische Vorschriften und Normen“, M. Dauses (leid.), *Handbuch des EU-Wirtschaftsrechts* (2009 m. 24-asis papildomas leidimas), 72 punktą.

A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai, naudojami apsaugoti asmenis nuo kritimo dirbant ant plokščių stogų, patenka tik į Direktyvos 89/106 taikymo sritį.

65. Šį klausimą sudaro dvi dalys. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, viena vertus, klausia, ar EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai patenka į Direktyvos 89/106 taikymo sritį. Jei į šį klausimą atsakoma teigiamai, jis dar prašo išaiškinti, ar tokiu atveju tokiems inkaravimo įtaisams neišvengiamai netaikytinos kitos naujojo požiūrio direktyvos.

66. Į antrąją klausimo dalį, ar šiems produktams patekus į Direktyvos 89/106 taikymo sritį iš principo nebetaikomos kitos su produktų sauga susijusios direktyvos, galima iš karto atsakyti neigiamai. Direktyvų leidėjo parengta bendroji techninių taisyklių ir standartų derinimo Europos produktus reglamentuojančios teisės srityje koncepcija būtent pagrįsta prielaida, kad produktui vienu metu gali būti taikomos kelios naujojo požiūrio direktyvos, susijusios su skirtingais to paties produkto aspektais[18].

67. Į pirmąją klausimo dalį, ar EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai patenka į Direktyvos 89/106 taikymo sritį, reikia atsakyti atsižvelgiant į ypatingą Direktyva 89/106 reguliavimo metodą ir sistemą.

68. Pagal Direktyvos 89/106 1 straipsnį į šios direktyvos taikymo sritį patenka produktai, kurie yra skirti nuolat įmontuoti statiniuose, tarp jų ir pastatuose ir inžineriniuose statiniuose bei kuriems reikšmingi esminiai reikalavimai tiems statiniams. Šie esminiai reikalavimai nustatyti direktyvos I priede ir yra susiję su 1) mechaniniu statinių atsparumu ir patvarumu; 2) sauga gaisro atveju; 3) higiena, sveikata ir aplinka; 4) sauga naudojimo metu; 5) apsauga nuo triukšmo ir 6) energijos taupymu ir šilumos išsaugojimu.

18 — Žr. tik Direktyvos 89/106 2 straipsnio 2 dalies a punktą, kuriame CE ženklo reikšmė reglamentuojama tuo atveju, jei produktai patektų ir į kitų direktyvų taikymo sritį, kuriose aptariami kiti aspektai. Tačiau jei dvi naujojo požiūrio direktyvos normina du vienodus to paties produkto aspektus, visai įmanoma, kad taikant vieną direktyvą negalima taikyti kitų. Pavyzdžiui, tokia taisyklė nustatyta Direktyvos 89/686 1 straipsnio 4 dalyje. Žr. šių išvadų 94 punktą.

69. Direktyvos 89/106 reguliavimo metodas išsiskiria tuo, kad jos taikymo sritis apibrėžiama funkciniu požiūriu. Remiantis 1 straipsniu, ji apima tam tikrus nuolat su statiniais sujungti skirtus produktus, kurie yra naudingi arba būtini siekiant įvykdyti vieną ar kelis I priede aprašytus esminius reikalavimus tiems statiniams.

70. Norint atsakyti į klausimą, ar aptariami inkaravimo įtaisai, naudojami apsaugoti asmenis nuo kritimo dirbant ant plokščių stogų, patenka į Direktyvos 89/106 taikymo sritį, reikia atitinkamai išsiaiškinti, ar tie įtaisai paprastai nuolat įmontuojami atitinkamame statinyje ir ar jie, atsižvelgiant į jų funkciją, prisideda vykdant I priede aprašytus reikalavimus.

71. Siekiant nustatyti, ar aptariami įtaisai buvo pagaminti tam, kad būtų nuolat įmontuoti statinyje, būtina įvertinti faktines aplinkybes, o tai turi atlikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

72. Tokiu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi pirmiausia ištirti, ar išmontuojant arba keičiant atitinkamus EN 795 A1 klasei priklausančius inkaravimo įtaisus būtina atlikti statybos darbus[19]. Jei tie inkaravimo įtaisai, juos montuojant įprastu būdu, taip sujungiami su statiniu, kad norint juos pašalinti reikia atlikti statybos darbus, darytina prielaida, kad jie pagaminti ir skirti nuolat įmontuoti statinyje.

73. Nors galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi konstatuoti, ar išmontuojant arba keičiant EN 795 A1 klasei priklausančius inkaravimo įtaisus būtina atlikti statybos darbus, šių inkaravimo įtaisų aprašyme EN 795 standarte aiškiai nurodoma, kad paprastai reikėtų atlikti tokius darbus. Standarte nustatoma, kad A1 klasės inkaravimo įtaisą sudaro „konstrukcinis inkaras“, skirtas įtaisui tvirtinti prie vertikalių, horizontalių ir nuožulnių paviršių[20]. „Konstrukciniai inkarai“ šiame standarte yra elementai, kurie nuolat tvirtinami prie statinio ir prie kurių galima prikabinti inkaravimo įtaisus arba asmenines apsaugos priemones[21]. Kadangi

19 — Žr. Aiškinamojo dokumento Nr. 4 „Sauga naudojimo metu“ 1.3.2 punktą, paskelbtą su Komisijos komunikatu dėl Tarybos direktyvos 89/106/EEB aiškinamųjų dokumentų (OL C 62, 1994 m. vasario 28 d., p. 106 ir paskesni puslapiai.). Jame ypač pabrėžiama, kad nuolat įmontuotas produktas reiškia, jog pašalinus tokį produktą pablogės statinio eksploatacinės savybės ir kad jį išmontuojant arba keičiant būtina atlikti statybos darbus. Tačiau nuoroda į pablogėjusias statinio eksploatacines savybes produkto pašalinimo atveju nėra svarbi, nes tokia pasekmė yra susijusi ne su nuolatiniu produkto sujungimu su statiniu, o labiau su jo funkciniu tinkamumu įvykdyti Direktyvos 89/106 I priede aprašytus statinių reikalavimus.

20 — EN 795 3.13.1.1 punktas.

21 — EN 795 3.5 punktas.

išmontuojant tokius konstrukcinius inkarus (atsižvelgiant į jų pobūdį) paprastai reikia atlikti statybos darbus, iš jų sudaryti inkaravimo įtaisai paprastai gali būti priskiriami įtaisams, kaip apibrėžta Direktyvos 89/106 1 straipsnyje, kurie pagaminti ir skirti nuolat įmontuoti statinyje.

74. I priedo tekstas nelabai padeda atsakyti į klausimą, ar EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai, atsižvelgiant į jų funkciją, turėtų prisidėti prie Direktyvos 89/106 I priede aprašytų esminių reikalavimų statiniams vykdymo. Tačiau akivaizdu, kad I priedo 4 punkte aprašyti reikalavimai dėl statinių „saugos naudojimo metu“ suteikia reikalingą pagrindą tyrimui, ar aptariami inkaravimo įtaisai gali patekti į Direktyvos 89/106 taikymo sritį.

75. Direktyvos 89/106 I priedo 4 punkte „Sauga naudojimo metu“ nustatoma, kad statinys turi būti suprojektuotas ir pastatytas taip, kad jį naudojant ir prižiūrint būtų išvengta nelaimingų atsitikimų rizikos juo naudojantis arba jį eksploatuojant, pavyzdžiui, paslydimo, kritimo, susidūrimo, nudegimo, nutrenkimo ar sužalojimo elektros srove, sužeidimų dėl sprogimo.

76. Šiomis aplinkybėmis teisės aktas aiškintinas taip, kad aptariami inkaravimo įtaisai turi suteikti apsaugą darbininkams, kurie turi atlikti stogo arba ant stogo sumontuotų prietaisų (pavyzdžiui, oro kondicionieriaus išorinio bloko) remonto arba priežiūros darbus. Šiuo atveju kyla klausimas, ar Direktyvos 89/106 I priede nustatyti statinių saugos naudojimo metu reikalavimai apima ir saugą lipant ant stogo.

77. Direktyvos 89/106 I priedo tekste nėra nurodoma, ar jame išvardyti „saugos naudojimo metu“ reikalavimai turėtų būti taikomi ir darbininkų saugai dirbant statinio išorinėje dalyje.

78. Tačiau Direktyvos 89/106 aiškinamajame dokumente Nr. 4 „Sauga naudojimo metu“[22] aiškiai nurodoma, kad sąvoka „sauga naudojimo metu“, kaip apibrėžta Direktyvos 89/106 I priede, aiškintina plačiai. Šio aiškinamojo dokumento 2 punkte „Esminio reikalavimo „sauga naudojimo metu“ paaiškinimas“ ypač

22 — Aiškinamasis dokumentas Nr. 4 „Sauga naudojimo metu“ (minėtas 19 išnašoje, p. 106 ir paskesni puslapiai). Pagal Direktyvos 89/106 3 straipsnio 3 dalį I priede nustatyti esminiai reikalavimai konkrečiai suformuluojami vadinamuosiuose „aiškinamuosiuose dokumentuose“, kuriais nustatomas būtinas ryšys tarp tų esminių reikalavimų ir standartizacijos leidimų, leidimų, reikalingų Europos techniniam liudijimui gauti, arba kitų techninių specifikacijų pripažinimų, kaip jie suprantami 4 ir 5 straipsniuose. Direktyvos 89/106 12 straipsnyje atsižvelgiant į tai nustatoma, kad aiškinamieji dokumentai konkrečia forma pateikia esminius reikalavimus, išdėstytus 3 straipsnyje ir I priede, derinant terminologiją ir techninę bazę bei nurodant klases arba kiekvieno reikalavimo lygius, kur tai reikalinga ir kur mokslo ir technikos žinios leidžia tai atlikti.

pabrėžiama, kad sauga naudojimo metu, kaip apibrėžta Direktyvos 89/106 I priede, susijusi su rizika, kad žmonės, kurie yra statinyje arba netoli jo, gali būti sunkiai ir tiesiogiai sužaloti.

79. Nors iš paskesnių šio aiškinamojo dokumento teiginių matyti, kad kalbant apie nelaimingų atsitikimų riziką, kurios siekiama išvengti esminiais reikalavimais statinių saugai naudojimo metu, turimi omenyje pirmiausia „įprastai“ eksploatuojant statinius kylanti rizika[23], nebaigtiniame atitinkamos rizikos atvejų sąraše yra ir rizikos rūšys, kurios nėra tiesiogiai susijusios su pažeidžiamų asmenų atliekama statinių eksploatacija ir netgi gali būti taikomos asmenims už atitinkamų statinių ribų. Tokios rizikos rūšims, pavyzdžiui, priskiriamos 3.3.2.1 punkte aprašyta sužeidimų arba mirtinų nelaimingų atsitikimų rizika, kurią sukelia krintantys statiniui priklausantys objektai.

80. Rizikos rūšių sąrašas, su kuriuo siejama „sauga naudojimo metu“, kaip apibrėžta Direktyvos 89/106 I priede, yra nevienalytis, todėl ši sąvoka aiškintina plačiai. Todėl, mano nuomone, ji gali būti taikoma ir darbininkų, kurie dirba statinio išorinėje dalyje, saugai[24].

81. Atsižvelgdama į šiuos argumentus darau išvadą, kad EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai savo funkcija gali prisidėti vykdant Direktyvos 89/106 I priede aprašytus esminius reikalavimus.

82. Todėl į pirmąjį prejudicinį klausimą reikėtų atsakyti taip: EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai patenka į Direktyvos 89/106 taikymo sritį, jeigu jie yra pagaminti ir skirti nuolat įmontuoti statinyje. Jei įtaisai patenka į Direktyvos 89/106 taikymo sritį, tai nereiškia, kad visiškai negali būti taikomos kitos su produktų sauga susijusios direktyvos.

C — *Antrasis prejudicinis klausimas*

83. Antruoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs

23 — Šių rizikos rūšių pavyzdžiai gali būti „kritimas paslydus“, „kritimas užkliuvus ir suklupus“ bei „kritimas pasikeitus aukščiui arba netikėtas kritimas“, kurie aprašomi Aiškinamojo dokumento Nr. 4 3.3.1.2 punkte (minėtas 19 išnašoje).

24 — Atsižvelgiant į tai reikia paminėti, kad Direktyvą 89/106 atitinkančių darniųjų standartų antraščių ir nuorodinių žymenų skelbime nurodoma, kad nuo 2006 m. lapkričio 1 d. darnusis standartas EN 516/2006, be kita ko, bus taikomas įtaisams, naudojamiems ant stogo lipti – tilteliams, laipteliams ir kopėčioms; žr. Komisijos komunikatą, parengtą įgyvendinant 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvą 89/106/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su statybos produktais, derinimo (OL C 309, p. 1 ir paskesni).

teismas Teisingumo Teismo klausia, ar EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai gali patekti į Direktyvos 89/686 taikymo sritį.

84. EN 795 3.13.1.1 punkte sakoma, kad A1 klasės inkaravimo įtaisą sudaro „konstrukcinis inkaras“, skirtas įtaisui tvirtinti prie vertikalių, horizontalių ir nuožulnių paviršių. „Konstrukciniai inkarai“ šiame standarte yra elementai, kurie nuolat tvirtinami prie statinio ir prie kurių galima prikabinti inkaravimo įtaisus arba asmenines apsaugos priemones[25]. Todėl esminę A1 klasės inkaravimo įtaisų dalį sudaro konstrukciniai inkarai, kurie tvirtinami prie statinio.

85. AAP, kaip apibrėžta Direktyvoje 89/686, yra, remiantis jos 1 straipsnio 2 dalies 1 pastraipa, prietaisai, kuriuos asmuo dėvi arba turi. Kadangi EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai savo pobūdžiu nėra skirti tam, kad juos asmuo dėvėtų arba turėtų, jie negali būti priskirti AAP pagal Direktyvos 89/686 1 straipsnio 2 dalies 1 pastraipą.

86. Mano nuomone, tokių inkaravimo įtaisų priskirti AAP pagal 1 straipsnio 2 dalies 2 pastraipos a–c papunkčius neįmanoma dėl tos pačios sąlygos: AAP yra skirti tam, kad juos asmuo dėvėtų arba turėtų.

25 — EN 795 3.5 punktas.

87. Mano nuomone, dėl tos pačios priežasties iš principo neįmanoma A1 klasės inkaravimo įtaisų priskirti APP pagal Direktyvos 89/686 1 straipsnio 3 dalį.

88. Pagal Direktyvos 89/686 1 straipsnio 3 dalį kiekviena jungiamoji sistema, pateikta į rinką kartu su AAP, kad būtų pajungta prie kito išorinio papildomo įrenginio, bus laikoma sudedamąja tos AAP dalimi, net jei naudotojas neketina tos sistemos nuolat dėvėti ar nešioti visą pavojaus laiką.

89. Todėl pagrindinės bylos ieškovės pirmiausia pabrėžia, kad konstrukciniai inkarai, sudarantys esminę EN 795 A1 klasei priklausančių inkaravimo įtaisų dalį, remiantis šia nuostata, turėtų būti priskirti jungiamosioms sistemoms, kuriomis AAP tvirtinama prie statinio.

90. Šie argumentai neįtikina.

91. Atsižvelgiant į bendrąsias Direktyvos 89/686 1 straipsnio 2 dalies 1 pastraipos nuostatas, „jungiamųjų sistemų“ kategorija, kaip apibrėžta 1 straipsnio 3 dalyje, gali apimti tik kilnojamuosius objektus, kuriuos naudotojai gali dėvėti arba turėti. Ši analizė patvirtinama 1 straipsnio 3 dalies tekste, nes

ten nereikalaujama, kad sistemos būtų skirtos tam, jog jas naudotojas *nuolat* dėvėtų ar nešiotų visą pavojaus laiką. Todėl bent numanomai patvirtinama, kad ir tokias sistemas naudotojas paprastai gali dėvėti ar nešioti, todėl iš principo čia kalbama apie kilnojamuosius objektus.

92. Atsižvelgiant į tai reikėtų atkreipti dėmesį į Direktyvos 89/686 II priedo 3.1.2.2 punktą, kuriuo nustatomi esminiai reikalavimai AAP, skirti apsaugoti nuo kritimo iš aukščio. Remiantis šia nuostata, AAP, saugančios nuo kritimo iš aukščio ar jo padarinių, privalo turėti standžiai įtvirtintus kūną apjuosiančius diržus ir tvirtiklius.

93. Kadangi A1 klasės inkaravimo įtaisai šiomis aplinkybėmis vertintini kaip „tvirtinimo vieta“, o pagal Direktyvos 89/686 II priedo 3.1.2.2 punktą „tvirtinimo vietos“ nėra AAP dalis, ši nuostata dar kartą patvirtina teiginio, kad EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai nepatenka į Direktyvos 89/686 taikymo sritį, teisingumą.

94. Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į Direktyvos 89/686 1 straipsnio 4 dalį, kurioje teigiama, kad Direktyva 89/686 netaikoma AAP, kurias reguliuoja kita direktyva, siekianti tokių pačių tikslų kaip ir šioje direktyvoje nurodytieji, susiję su pateikimu į rinkai, laisvu prekių judėjimu ir sauga. Kaip jau paaiškinau atsakydama į pirmąjį prejudicinį klausimą, EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai patenka į Direktyvos 89/106 taikymo sritį, jeigu jie yra pagaminti ir skirti nuolat įmontuoti statinyje[26]. Jei, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, aptariami inkaravimo įtaisai tokie ir yra, jiems būtų taikoma Direktyva 89/106. Todėl remiantis 1 straipsnio 4 dalies pirmąja įtrauka jie nepatektų į Direktyvos 89/686 taikymo sritį.

95. Taigi į antrąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip: EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai nepatenka į Direktyvos 89/686 taikymo sritį.

D — *Trečiasis prejudicinis klausimas*

96. Trečiuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės norėtų sužinoti, ar inkaravimo įtaisas, kuris nepatenka į Direktyvos 89/686 taikymo sritį, vis dėlto patektų į šios direktyvos taikymo sritį, jei būtų skirtas sujungti su AAP,

26 — Žr. šių išvadų 82 punktą.

kuri patenka į Direktyvos 89/686 taikymo sritį.

97. Atsižvelgdamas į tai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmiausia atkreipia dėmesį į Direktyvos 89/686 II priedo 3.1.2.2 punktą, kurio pirmoje pastraipoje nurodoma, kad AAP, saugančios nuo kritimo iš aukščio ar jo padarinių, privalo turėti standžiai įtvirtintus kūną apjuosiančius diržus ir *tvirtiklius*. Pagal 3.1.2.2 punkto trečią pastraipą gamintojas instrukcijoje privalo pateikti visą svarbią informaciją apie *tvirtinimo vietos charakteristikas*.

98. Todėl vertinant turinį trečiuoju prejudiciniu klausimu aiškinamasi, ar Direktyvos 89/686 II priedo 3.1.2.2 punkte pavartota sąvoka „tvirtinimo vieta“ reiškia, kad ir tokių tvirtinimo vietų saugos bandymai turi būti atliekami taikant Direktyvą 89/696.

99. Į šį klausimą reikia atsakyti neigiamai.

100. Pirmiausia pabrėžtina, kad Direktyvos 89/686 II priedo 3.1.2.2 punkto tekste nėra aiškios nuorodos į tai, kad tvirtinimo vietos, prie kurių galima tvirtinti AAP, turėtų būti įtrauktos į Direktyvos 89/686 taikymo sritį. 3.1.2.2 punkto pirmajame sakinyje tik konstatuojama, kad AAP, saugančios nuo kritimo iš aukščio ar jo padarinių, privalo būti suprojektuotos taip, kad jas būtų galima sujungti su tvirtinimo vieta. Atsižvelgiant į tai paskutinėje pastraipoje pateikiama informacija apie instrukcijų turinį, kurioje prireikus privalo būti pateikiama ir informacija apie charakteristikas, kuriomis turi pasižymėti tvirtinimo vieta.

101. Mano nuomone, Direktyvos 89/686 II priedo 3.1.2.2 punkto tekste nepateikiama įtikinamų argumentų pagrįsti prielaidai, kad tvirtinimo vietų, skirtų sujungti su AAP, kurioms taikoma Direktyva 89/686, saugą nuo šiol reikia tikrinti atsižvelgiant į Direktyvą 89/686.

102. Šį teiginį patvirtina sisteminis Direktyvos 89/686 aiškinimas. Tačiau reikia pirmiausia pabrėžti, kad Direktyvos 89/686 II priede tik nustatomi esminiai saugos reikalavimai, kuriuos turi atitikti AAP pagal šios direktyvos 3 straipsnį, kad būtų apsaugota naudotojų sveikata ir užtikrinta jų sauga. Todėl II priede nenagrinėjamas klausimas, kokiems produktams taikoma Direktyva 89/686, o labiau keliamas klausimas, kokius reikalavimus turi atitikti produktai, kuriems taikoma Direktyva 89/686. Vadinasi II priede

visiškai nekalbama apie Direktyvos 89/686 *ratione materiae*.

103. Todėl į trečiąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip: tikrinant, ar asmeninė apsaugos priemonė, patenkanti į Direktyvos 89/686 taikymo sritį, atitinka esminius šios direktyvos reikalavimus, klausimas, ar inkaravimo įtaisai, su kuriais gali būti sujungta ši apsaugos priemonė, yra saugūs numatytomis naudojimo sąlygomis, neturi reikšmės.

E — *Ketvirtasis prejudicinis klausimas*

104. Ketvirtuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas norėtų sužinoti, ar EN 795 A1 klasei priklausantis inkaravimo įtaisas gali būti pasirenkamai ženklinamas CE ženklu kaip jo atitikties Direktyvai 89/686 ir (arba) Direktyvai 89/106 įrodymu, jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kad tokiems inkaravimo įtaisams šios direktyvos apskritai netaikomos.

105. Pirmiausia reikia priminti, kad į pirmąjį prejudicinį klausimą, mano nuomone, reikia atsakyti taip: EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai patenka į Direktyvos 89/106 taikymo sritį, jeigu jie pagaminti ir skirti nuolat įmontuoti statinyje[27].

106. Atsakant į ketvirtąjį prejudicinį klausimą pabrėžtina, kad tiek sistemiškai, tiek teleologiškai aiškinant atitinkamas nuostatas daroma išvada, kad produktai, kuriems netaikomos direktyvos 89/686 ir 89/106, negali būti ženklinami CE ženklu pagal šias direktyvas.

107. Atsižvelgiant į tai pirmiausia reikėtų atkreipti dėmesį į Sprendimą 93/465, kurio priede I skyriaus B punkte nurodomos pagrindinės CE ženklo pritvirtinimo ir jo naudojimo rekomendacijos[28]. Šiose rekomendacijose nustatoma:

— kad yra laikomasi visų įpareigojimų, nustatytų gamintojų produktui Bendrijos direktyvomis, numatančiomis, kad turi

27 — Žr. šių išvadų 82 punktą.

28 — Sprendime 93/465 iš esmės nustatomos gairės direktyvų leidėjui dėl naujojo požiūrio direktyvų rengimo. Todėl jo priedo I skyriaus B punkte pateikiamos bendrosios rekomendacijos dėl CE ženklo pritvirtinimo ir jo naudojimo buvo įtrauktos į naujojo požiūrio direktyvas, kurios priimtos įsigaliojus šiam sprendimui. Be to, 1993 m. liepos 22 d. Tarybos direktyva 93/68/EEB (OL L 220, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 12 t., p. 173) buvo iš dalies pakeistos iki tol priimtos naujojo požiūrio direktyvos ir suderintos su Sprendimu 93/465.

būti pritvirtintas ženklinimas (I skyriaus B punktas, a papunktis),

— kad minėtą ženklinimą pritvirtinęs arba už jo pritvirtinimą atsakingas fizinis arba juridinis asmuo patvirtina, jog gaminys atitinka jam taikomus visos Bendrijos visų suderintų nuostatų reikalavimus ir jog gaminiui buvo taikyta atitinkama atitikties įvertinimo procedūra (I skyriaus B punktas, b papunktis),

— kad kiekvienas pramonės gaminys, kuriam taikomos bendro metodo principais pagrįstos techninio derinimo direktyvos, turi turėti CE ženklą, išskyrus tą atvejį, kai konkrečios direktyvos numato kitaip (I skyriaus B punktas, e papunktis),

— kad valstybės narės turi priimti visas nacionalinių įstatymų nuostatas, būtinas užkirsti kelią bet kokiai galimybei supainioti CE ženklą ir piktnaudžiauti juo (I skyriaus B punktas, l papunktis).

108. Mano nuomone, sisteminės šių rekomendacijų sąsajos aiškiai rodo, kad produktai CE ženklu gali būti ženklinami tik tuomet, jeigu jiems taikoma viena iš naujojo požiūrio direktyvų ir jeigu jie atitinka ten nustatytus reikalavimus[29].

109. Atitinkamas nuostatas aiškinant teleologiniu požiūriu padaroma ta pati išvada.

110. CE ženklu siekiama užtikrinti laisvą paženklintų produktų judėjimą[30]. Todėl ir Direktyvoje 89/106, ir Direktyvoje 89/686 nustatomos aiškios sąlygos, kad valstybės narės iš principo negali drausti, riboti ar trukdyti pateikti į rinką produktus, atitinkančius šios direktyvos nuostatas ir pažymėtas CE ženklu[31].

111. CE ženklas informuoja kompetentingas nacionalines institucijas, kad produktas, už jo pateikimą į rinką atsakingo asmens nuomone, atitinka naujojo požiūrio direktyvų reikalavimus. Todėl, kalbant apie CE ženklo funkciją,

29 — Žr. G. Wagner „Das neue Produktsicherheitsgesetz: Öffentlich-rechtliche Produktverantwortung und zivilrechtliche Folgen (I dalis)“, *BB* ,1997, p. 2489, 2497.

30 — Žr. šių išvadų 57 punktą.

31 — Direktyvos 89/686 4 straipsnio 1 dalis. 4 straipsnio 2 dalis kartu su Direktyvos 89/106 6 straipsniu.

jis pirmiausia yra nacionalinėms administracijoms skirtas ženklinimas[32].

112. Atsižvelgiant į šį bendrąjį CE ženklo tikslą apskritai būtų nelogiška, jei produktus, kurie nepatenka į naujojo požiūrio direktyvų taikymo sritį, būtų galima ženklinti CE ženklu. Akivaizdu, kad produktų, kuriems netaikomos naujojo požiūrio direktyvos, ženklinimas CE ženklu nebūtų pagrįstas valstybių narių įsipareigojimu pripažinti tų produktų atitiktį visiškai suderintam apsaugos lygiui. Todėl tokie produktai su CE ženklu negalėtų padėti užtikrinti laisvo prekių judėjimo.

113. Be to, produktų, kuriems netaikomos naujojo požiūrio direktyvos, ženklinimas CE ženklu sukeltų didelę sumaištį, nes tokiu atveju būtų visiškai neaišku, ką tiksliai patvirtina ant konkretaus produkto uždėtas CE ženklas. Galiausiai tai sumažintų ir vartotojų apsaugą[33].

114. Todėl 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 765/2008, nustatančio su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 339/93[34], įsigaliojusio 2010 m. sausio 1 d., 30 straipsnio 2 dalyje aiškiai nurodoma, kad CE ženklu žymimi tik tie gaminiai, kuriuos numatyta žymėti šiuo ženklu pagal specialius derinamuosius Bendrijos teisės aktus, ir jokie kiti gaminiai šiuo ženklu nežymimi[35].

115. Todėl į ketvirtąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip: EN 795 A1 klasei

32 — T. Klindt „Das Recht der Produktsicherheit: ein Überblick“, *VersR.*, 2004, p. 296, 298. Dar žr. W. van Rienen, U. Wasser *EG-Recht der Gas- und Wasserversorgungstechnik*, Bona, 1999, 139 punktą, kurie pabrėžia, kad CE ženklo reikšmė apsiriboja tuo, jog rinką prižiūrinčioms nacionalinėms institucijoms parodo, kad atlikta produkto atitikties esminiams atitinkamos direktyvos reikalavimams vertinimo procedūra, todėl produktas, kol neįrodyta priešingai, pagal EB teisę gali netrukdomas patekti į visų valstybių narių rinkas ir būti jose eksploatuojamas. Dar žr. K. Strübbe *Die Neuordnung des deutschen Konformitätsbewertungssystems,* Regensburgas, 2006, p. 120 ir paskesni puslapiai; A. Kapoor, T. Klindt „New Legislative Framework im EU-Produktsicherheitsrecht – Neue Marktüberwachung in Europa?“, *EuZW*, 2008, p. 649, 651.

33 — Tai, kad į vartotojų apsaugą šioje teisės srityje nuo šiol taip pat turėtų būti atsižvelgiama, matyti, be kita ko, 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 768/2008/EB dėl bendrosios gaminių pardavimo sistemos ir panaikinančio Sprendimą 93/465/EEB (OL L 218, p. 82) 30 konstatuojamojoje dalyje. Toje vietoje ypač atkreipiamas dėmesys į tai, kad nors CE ženklas iš principo turėtų būti vienintelis atitikties ženklas, vis dėlto gali būti naudojami ir kiti ženklai, jeigu jie padeda gerinti vartotojų apsaugą ir yra nereglamentuojami derinamuosiuose Bendrijos teisės aktuose. Dar žr. C. Lenz, J. Scherer „Ist die Anbringung von Qualitätszeichen nationaler Prüfungsorganisationen neben CE-Kennzeichnungen zulässig?“, *EWS*, 2001, 11 tomo 3 priedas, p. 4 ir paskesni puslapiai, kurie dar galiojant Sprendimui 93/465 nurodė, kad CE ženklu papildomai siekiama apsaugoti vartotojus ir naudotojus nuo klaidinimo.

34 — OL L 218, p. 30.

35 — Taip pat Sprendimo 768/2008 I priedo R11 straipsnyje atsižvelgiant į tai aiškiai nurodoma, kad ženklinant CE ženklu taikomi bendrieji principai, numatyti Reglamento (EB) Nr. 765/2008 30 straipsnyje.

priklausantis inkaravimo įtaisas negali būti ženklinamas CE ženklu kaip jo atitikties direktyvai, kuri jam netaikoma, įrodymu.

F — *Penktasis prejudicinis klausimas*

116. Penktąjį prejudicinį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iškėlė tam atvejui, jei Teisingumo Teismas, atsakydamas į ankstesnius prejudicinius klausimus, padarytų išvadą, kad nors aptariami inkaravimo įtaisai nepatenka į direktyvų 89/686 ir 89/106 taikymo sritį, juos galima pasirenkamai ženklinti CE ženklu pagal tas direktyvas.

117. Tokiu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas norėtų sužinoti, kaip, siekiant pasirenkamai ženklinti CE ženklu, būtų galima patikrinti, ar inkaravimo įtaisai, kuriems netaikomos direktyvos 89/686 ir 89/106, atitinka tose direktyvose nustatytas sąlygas.

118. Kaip jau paaiškinau, pasirenkamai naudoti CE ženklo negalima. Todėl penktasis prejudicinis klausimas netenka prasmės ir jo nebereikia toliau nagrinėti.

G — *Šeštasis prejudicinis klausimas*

119. Šeštuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar A1 klasės inkaravimo įtaisams skirtos EN 795 standarto nuostatos ir reikalavimai vertintinos kaip Bendrijos teisė, kurią gali aiškinti Teisingumo Teismas.

120. Norint tinkamai išsiaiškinti šį klausimą pabrėžtina, kad EN 795 standartu nustatomi penkių skirtingų klasių, pažymėtų raidėmis nuo A iki E, inkaravimo įtaisų reikalavimai ir bandymai. Remiantis šiuo standartu A klasei priskiriami konstrukciniai inkarai, B klasei – mobilūs inkaravimo įtaisai, C klasei – inkaravimo įtaisai su horizontaliomis lanksčiosiomis vedlinėmis, D klasei – inkaravimo įtaisai su horizontaliomis standžiosiomis vedlinėmis ir E klasei – savo svorio laikomi inkaravimo įtaisai.

121. CEN priėmė EN 795 standartą 1996 m. kovo 29 d., o 2000 m. vasario 12 d. Komisija, įgyvendindama Direktyvą 89/686, paskelbė jį kaip šią direktyvą atitinkantį darnųjį standartą[36]. Tačiau ši publikacija paskelbta su aiškia nuoroda, kad ji netaikoma įrangai,

36 — 2000 m. vasario 12 d. Komisijos komunikatas, minėtas 6 išnašoje.

kuri aprašyta A (konstrukciniai inkarai), C (inkaravimo įtaisai su horizontaliomis lanksčiosiomis vedlinėmis) ir D (inkaravimo įtaisai su horizontaliomis standžiosiomis vedlinėmis) klasėse, todėl šios įrangos atveju negalima daryti prielaidos, kad ji atitinka Direktyvos 89/686/EEB nuostatas.

122. Atsižvelgiant į ypatingą aplinkybę, kad Komisija A klasės inkaravimo įtaisams skirtų EN 795 standarto reikalavimų ir bandymų nelaiko darniuoju standartu, kaip apibrėžta Direktyvoje 89/686, ir nepaskelbė jo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, EN 795 standartas dėl A1 klasės inkaravimo įtaisų nelaikytinas darniuoju standartu, kaip apibrėžta Direktyvoje 89/686[37].

123. Tai reiškia, kad EN 795 standartas laikytinas darniuoju standartu, kaip apibrėžta Direktyvoje 89/686, tik B ir E klasių inkaravimo įtaisų atveju. Tačiau A, C ir D klasių inkaravimo įtaisų atveju jis laikytinas nesuderintu techninio pobūdžio standartu, kurį parengė privati standartų organizacija[38]. Vien dėl šios priežasties reikia neigiamai atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimą, ar A1 klasės inkaravimo įtaisams skirtos EN 795 standarto nuostatos ir reikalavimai vertintinos kaip Bendrijos teisė.

124. Todėl į šeštąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip: EN 795 standartas, kalbant apie šio standarto A1 klasei priklausančius inkaravimo įtaisus, nelaikytinas Bendrijos teise, kurią gali aiškinti Europos Sąjungos Teisingumo Teismas.

H — *Septintasis ir aštuntasis prejudiciniai klausimai*

125. Tuo atveju, jei Teisingumo Teismas pareikštų, kad yra kompetentingas aiškinti standartą EN 795 dėl šio standarto A1 klasei priklausančių inkaravimo įtaisų, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo septintuoju ir aštuntuoju prejudiciniu klausimais prašo paaiškinti, kaip turi būti atliekami šiame standarte numatyti šių inkaravimo įtaisų statinės ir dinaminės apkrovos bandymai.

37 — Žr. F. Gambelli, *Aspects juridiques de la normalisation et de la réglementation technique européenne*, Paryžius, 1994, p. 17 ir paskesni puslapiai, kuris atkreipia dėmesį į tai, kad darnusis standartas yra CEN parengtas Europos standartas, pasižymintis tam tikromis charakteristikomis. Viena iš tų charakteristikų yra ta, kad CEN parengtą Europos standartą priima ir vėliau *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia Komisija.

38 — Žr. H. Jarass „Probleme des Europäischen Bauproduktenrechts“, *NZBau*, 2008, p. 145, 146, kuris Europos standartų organizacijų parengtus standartus, kurių neužsakė (nepatvirtino) Komisija, vadina nesuderintais Europos standartais, perteikiančiais tik kompetenciją.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmiausia norėtų sužinoti, ar tie bandymai turėtų būti atlikti atsižvelgiant į numatomas naudojimo sąlygas (septintasis prejudicinis klausimas) ir atsižvelgiant į gamintojo nurodytus naudojimo apribojimus (aštuntasis prejudicinis klausimas).

126. Kadangi EN 795 standartas, kalbant apie A1 klasei priklausančius inkaravimo įtaisus, mano nuomone, negali būti laikomas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo aiškinama Bendrijos teise, septintasis ir aštuntasis prejudiciniai klausimai yra betiksliai. Todėl jų nagrinėti nereikia.

VIII — Išvada

127. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui į *Rechtbank 's-Gravenhage* prejudicinius klausimus atsakyti taip:

„1. EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai patenka į 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/106/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su statybos produktais, derinimo taikymo sritį, jei tie produktai yra pagaminti ir skirti nuolat įmontuoti statinyje. Jei įtaisai patenka į Direktyvos 89/106 taikymo sritį, tai nereiškia, kad visiškai negali būti taikomos kitos su produktų sauga susijusios direktyvos.

2. EN 795 A1 klasei priklausantys inkaravimo įtaisai nepatenka į 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/686/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su asmeninėmis apsaugos priemonėmis, suderinimo taikymo sritį.

3. Tikrinant, ar asmeninė apsaugos priemonė, patenkanti į 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/686/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su asmeninėmis apsaugos priemonėmis, suderinimo taikymo sritį, atitinka esminius šios direktyvos reikalavimus, klausimas, ar inkaravimo įtaisai, su kuriais gali būti sujungtos šios apsaugos priemonės, numatomomis naudojimo sąlygomis yra saugūs, neturi reikšmės.

4. EN 795 A1 klasei priklausančių inkaravimo įtaiso negalima ženklinti CE ženklu kaip jo atitikties direktyvai, kuri jam netaikoma, įrodymu.

5. EN 795 standartas, kalbant apie šio standarto A1 klasei priklausančius inkaravimo įtaisus, nelaikytinas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo aiškinama Bendrijos teise.“